

[Glistrup]

kaldelser (porto, tryksager, kuverter, lønninger) beløb sig til omkring det dobbelte.

Dette er baggrunden for, at biblioteksudvalget som led i besparelser på budgettet for 1981 har besluttet at stramme bødesystemet på kommunens biblioteker. Under mottoet »Det kan betale sig at aflevere til tiden« lanceres i den kommende tid en kampagne for at få lånerne til at overholde den afleveringsdato, som står på datokortet i hver lånt bog eller plade/bånd.

Det vil nu komme til at koste 3 kr., når denne dato overskrides, selv om det så kun sker en dag for sent.

Samtidig foretages en justering af de nu gældende takster for hjemkaldelser, alt sammen med virkning fra den 11. marts i år, dvs. for bøger m.v. lånt efter den 3. februar 1981.

Der vil endvidere blive skabt mulighed for, at lånte bøger, plader/bånd m.v., som trods talrige hjemkaldelser ikke er afleveret til kommunens biblioteker, i sidste ende kan inddrives via en advokat.

Som optakt til denne hårdere praksis tilbyder bibliotekerne i Gladsaxe i ugen fra den 26. januar til den 31. januar, begge dage incl., »frit lejde«, forstået sådan, at man i denne uge frit kan aflevere »gamle bøger, plader/bånd og derved ganske gratis få afviklet et eventuelt mellemværende med biblioteket.«

Besvarelse (12/8 82):

Ministeren for kulturelle anliggender (Dorte Benedsen, fg.):

De oplysninger, der er anført i begrundelsen til det stillede spørgsmål, kan på landsbasis kun ajourføres med hensyn til det stigende udlånstal i folkebibliotekerne, idet der ikke har været foretaget undersøgelser på landsplan af hjemkaldelsesprocenter og omkostninger ved at foretage hjemkaldelser af for sent afleveret materiale siden de i begrundelsen nævnte undersøgelser heraf.

I 1981 udlåntes der i alt fra folkebibliotekerne 93 mill. bøger, plader og bånd. Med de øvrige oplysninger fra 1980 lagt til grund kan de årlige omkostninger til hjemkaldelser på landsplan beregnes til 12,8 mill. kr. for 1981. Heri må modregnes et ukendt beløb indkommet ved bøder.

Gentofte kommunebibliotek havde i 1981 et udlån på 1.907.186 materialeenheder og

udsendte 92.192 hjemkaldelser til lånerne omfattende 289.934 ikke-rettidigt afleverede materialer. Bødeindtægten var i 1981 på kr. 85.387. Imidlertid indførte biblioteket højere bødetakster i efteråret 1981, hvilket har resulteret i, at bødeindtægten for 1982 indtil 16. juli er på kr. 112.783. Biblioteket har ikke beregnet hjemkaldelsesomkostningerne for 1981.

Gladsaxe biblioteksvæsen har oplyst, at udlånet i 1981 var på 1.288.468 materialeenheder, og at man udsendte 41.236 hjemkaldelser til lånerne. Bødeindtægten (inkl. erstatningsbeløb, som ikke kan udskilles) var i 1981 på kr. 229.880. Bødetaksterne blev forhøjet fra foråret 1981. Biblioteket har ikke beregnet hjemkaldelsesomkostningerne for 1981.

Bibliotekstilsynet foretager for tiden undersøgelser af udlånstidens længde i udvalgte biblioteker. De hidtidige erfaringer fra disse afleveringsundersøgelser viser, at den gennemsnitlige udlånetid er mindre end 1 måned, som er den normale, tilladte lånetid i folkebibliotekerne. De for sene afleveringer fører altså ikke til, at lånerne i gennemsnit beholder materialerne længere end den tilladte lånetid.

Undersøgelserne viser endvidere, at det må antages, at hovedparten af tilfældene med for sent afleveret materiale drejer sig om »hændelige« begivenheder, som altid vil indtræffe, når en bestemt frist skal overholdes. Kun ganske få procent af materialerne (i det undersøgte materiale ofte under 1 pct.) afleveres først efter 10-12 uger, og kun ganske få promille af materialerne vender ikke tilbage.

Det er en almindelig erfaring, at en »stramning« af bødetaksterne har en gunstig, men midlertidig virkning på afleveringerne, men bibliotekstilsynets undersøgelser har vist, at i det samlede billede af de undersøgte biblioteker kan der ikke konstateres nogen mærkbar forskel i den gennemsnitlige lånetid, hvad enten bibliotekerne ikke har nogen bødetakster overhovedet, eller de har relativt høje bødetakster.

Tilbagelevering af beskadiget materiale medfører normalt ikke omkostninger for bibliotekerne, idet lånerne ifølge bibliotekernes reglementer sædvanligvis er forpligtet til at erstatte en forringelse af det udlånte materiales værdi, udover hvad normal brug medfø-